

45506
25 พ.ค. 2566

ด่วนที่สุด

ที่ พล ๐๐๑๗.๑/ว ๔๘๙๙

ศาลากลางจังหวัดพิษณุโลก
ถนนวังจันทน์ พล ๖๕๐๐๐

๒๕๕๗ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์

เรียน หัวหน้าส่วนราชการ ทุกส่วนราชการ

อ้างถึง หนังสือจังหวัดพิษณุโลก ด่วนที่สุด ที่ พล ๐๐๑๗.๑/ว ๔๘๙๙ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕

ตามที่ จังหวัดพิษณุโลกได้แจ้งให้ส่วนราชการถือปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์ การดำเนินการจะดำเนินการเรื่องร้องทุกข์ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ และมาตรการเร่งรัดติดตามผล รายละเอียดปรากฏตามที่อ้างถึง นั้น

ปรากฏว่า ยังมีส่วนราชการที่รายงานผลเป็นไปโดยล่าช้า ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของส่วนราชการมีการลับเปลี่ยนบ่อยครั้ง จึงขาดความต่อเนื่อง อันอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อราชการได้ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรื่องร้องทุกข์และการรายงานผลการดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบังเกิดผลลัพธ์ ต่อทางราชการ จึงขอยกหนังสือจังหวัดพิษณุโลก ด่วนที่สุด ที่ พล ๐๐๑๗.๑/ว ๔๘๙๙ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ โดยให้ส่วนราชการถือปฏิบัติตามข้อกำหนด ดังนี้

๑. การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรื่องร้องทุกข์

๑.๑ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรื่องร้องทุกข์ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดการเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๒

๑.๒ แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาดำเนินการต่อเรื่องร้องทุกข์ให้ส่วนราชการถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๕.๗/ว ๔๘๙๐ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒

๒. การรายงานการตรวจสอบข้อเท็จจริง

๒.๑ เรื่องร้องเรียนหรือมีความสำคัญส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก หรืออาจขยายวงกว้างให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๘ วัน

๒.๒ เรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์ที่นำไปให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน

๓. มาตรการเร่งรัดติดตามผล

๓.๑ หากหน่วยงานไม่รายงานผลให้จังหวัดทราบภายในกำหนด จังหวัดจะมีหนังสือแจ้งเตือน จำนวน ๓ ครั้ง แจ้งเตือนครั้งที่ ๑ ให้รายงานผลให้ทราบปกติภายใน ๑๐ วัน แจ้งเตือนครั้งที่ ๒ ให้รายงานผลให้ทราบปกติภายใน ๕ วัน แจ้งเตือนครั้งที่ ๓ ให้รายงานผลให้ทราบปกติภายใน ๕ วัน กรณีเรื่องร้องเรียนหรือมีความสำคัญจะมีการเตือนเพียงครั้งเดียว

๓.๒ เมื่อแจ้งเตือนครั้งที่ ๓ ไปแล้ว หน่วยงานไม่รายงานผลหรือซึ่งแจงเหตุความล่าช้าให้จังหวัดทราบภายในระยะเวลาที่กำหนด จังหวัดจะแจ้งให้หน่วยงานตรวจสอบและซึ่งแจงเหตุความล่าช้า หากความบกพร่องเกิดจากการละเลย ละเว้น ไม่เอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหรือผู้บังคับบัญชาให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาดำเนินการทางวินัยตามสมควรแก้กวนạnต่อไป

เรียน บชส.พล./ปชล.ผู้อำนวยการ

- เพื่อโปรดทราบ
 เพื่อโปรดพิจารณา

_____
นางสาวมัธรีดา ธรรมชาติ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ

☐ สอบทาน
☐ ทราบ
☐ ดำเนินการตามเงื่อนไข
☒ เมอบรร不然/บรรยายสัมภาษณ์
☐ ข้าช.ฯ แจ้งสืบ

/ ทั้งนี้ เพื่อให้การแก้ไข...

นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ ปฏิบัติราชการฯ

ประชาสัมพันธ์จังหวัดพิษณุโลก
๒๕๖๖/๖๖

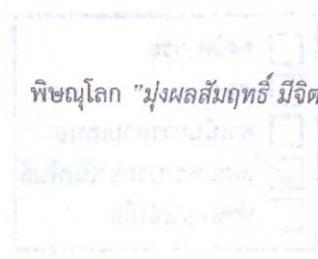
ทั้งนี้ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเป็นที่ยุติ ตอบสนองความต้องการของประชาชน จังหวัดจึงมีนโยบายให้ส่วนราชการดำเนินการละเอียดและแก้ไขปัญหารือร่วมกันทุกข้อที่อยู่ในความรับผิดชอบให้ได้ข้อยุติภายใน ๙๐ วัน หากพ้นกำหนดจะแจ้งให้ทราบหน้าส่วนราชการเข้ามาซึ่งผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการดำเนินการแก้ไขต่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

นายภูมิธรรม
(นายภูมิธรรม สมจิตต์)
ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก

สำนักงานจังหวัด
กลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด
โทร./โทรสาร. ๐-๔๕๖๕-๒๔๔๔

พิษณุโลก "มุ่งผลลัพธ์ มีจิตบริการ ยึดมั่นคุณธรรม ทำงานเป็นทีม"

จังหวัดพิษณุโลก ดำเนินการตามกฎหมาย
และระเบียบ ที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการ
ภายใต้สิ่งที่ได้รับอนุญาต

ด่วนที่สุด

ที่ พล ๐๐๓๗.๑ / ก.๔๙/๘๗

ศูนย์ดำรงธรรม จ.พล.

ศาลากลางจังหวัดพิษณุโลก
ถนนวังจันทน์ พล ๖๕๐๐

๗๗๖

๙๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์

เรียน หัวหน้าส่วนราชการทุกส่วนราชการ

อ้างอิง ๑. คำสั่งจังหวัดพิษณุโลก ที่ ๒๕๘๗/๙๘๘๘ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๘

๒. หนังสือจังหวัดพิษณุโลก ด่วนที่สุด ที่ พล ๐๐๓๗.๑/วตส๘๘ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ตามที่ จังหวัดพิษณุโลกได้จัดตั้งศูนย์ดำรงธรรมและได้แจ้งให้ส่วนราชการถือปฏิบัติเกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินการ การเร่งรัดติดตามผลการดำเนินการ การแจ้งเตือนเรื่องราวร้องทุกข์/ร้องเรียน โดยเฉพาะการเร่งรัดติดตามผลให้ส่วนราชการและจังหวัดเร่งรัดดำเนินการ หากมีแล้วเสร็จภายในกำหนดให้รายงานความคืบหน้าให้จังหวัดพิษณุโลกทราบ และกรณีที่เรื่องที่มีการแจ้งเตือนให้เร่งรัดดำเนินการเป็นพิเศษ ในการนี้จังหวัดได้มีแนวทางปฏิบัติ เรื่องดังกล่าวไปแล้ว นั้น

ปรากฏว่า อังมีส่วนราชการที่รายงานผลเป็นไปโดยล่าช้า ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของส่วนราชการมีการลับเปลี่ยนบ่อยครั้งจึงขาดความต่อเนื่อง ประกอบกับบุญบัติบุญชากัดการกำกับ คุ้มครองย่างจัง ลักษณะการทำงานไม่สามารถดำเนินงานในเรื่องดังกล่าว เป็นไปด้วยความรวดเร็วและบังเกิดผลต่อทางราชการ จึงขอยกเว้นหนังสือจังหวัดพิษณุโลก ด่วนที่สุด ที่ พล ๐๐๓๗.๑/วตส๘๘ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘ โดยให้ส่วนราชการถือปฏิบัติตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้

๑. การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์

๑.๑ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๒

๑.๒ แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาดำเนินการต่อเรื่องราวร้องทุกข์ให้ส่วนราชการถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๕๙/๔๘๘๐ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๘

๒. การดำเนินการสะสมเรื่องร้องทุกข์ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ

ให้หน่วยงานที่มีเรื่องร้องทุกข์อยู่ระหว่างดำเนินการอบรมผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการสะสม และแก้ไขปัญหาเรื่องการร้องทุกข์ที่อยู่ระหว่างดำเนินการของหน่วยงานให้ได้อยู่ด้วยเรื่อง โดยเฉพาะเรื่องร้องทุกข์ที่มีระยะเวลาดำเนินการนานกว่า ๑ ปี ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถปลดปล่อยทุกข์หรือให้ความช่วยเหลือประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แล้วรายงานผลให้ทราบภายใน ๓๐ วัน ทั้งนี้ เรื่องร้องเรียนร้องทุกข์การขอความช่วยเหลือประชาชนทุกกรณีต้องมีข้อยุติ ผู้ร้องเรียนร้องทุกข์เข้าใจและเกิดความพึงพอใจ

๓. มาตรการเร่งรัดติดตามผล

๓.๑ ให้ส่วนราชการพิจารณาดำเนินการเรื่องราวร้องทุกข์ตามอำนาจหน้าที่ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว แล้วรายงานผลให้จังหวัดทราบภายในกำหนดเวลา ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องไว้พิจารณาดำเนินการ หากมีเหตุขัดข้องไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวก็ให้รายงานผลความคืบหน้าให้จังหวัดทราบทุก ๑๕ วัน

/๓.๒ กรณีเรื่อง...

๓.๒ กรณีเร่งด่วนหรือมีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมากหรืออาจขยายวงกว้างให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๕ วัน

๓.๓ ให้นำเสนอให้ความสำคัญกับเรื่องราวร้องทุกข์ โดยให้หัวหน้าส่วนราชการเร่งรัดดูแลในที่ประชุมส่วนราชการทุกรั้ง และเมื่อมีการยกย้ายหรือเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานเรื่องราวร้องทุกข์ ให้มีการมอบหมายงานใหม่ให้ตามระเบียบที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนเพื่อจะได้ทราบจำนำ้งงานค้างที่อยู่ระหว่างดำเนินการ และผู้รับมอบงานแทนสามารถเร่งรัดดำเนินการต่อไปได้

๓.๔ หากส่วนราชการไม่รายงานผลให้จังหวัดทราบภายในกำหนดตามข้อ ๓.๑ จังหวัดจะมีหนังสือเดือน ๓ ครั้ง เดือนครั้งที่ ๑ กำหนดให้รายงานผลให้ทราบปกติภายใน ๓๐ วัน เดือนครั้งที่ ๒ กำหนดให้ทราบปกติภายใน ๗ วัน เดือนครั้งที่ ๓ กำหนดให้ทราบปกติภายใน ๕ วัน และกรณีเร่งด่วนตามข้อ ๓.๒ จะมีการเดือนเที่ยงครั้งเดียวให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๕ วัน

๓.๕ ถ้าหากส่วนราชการไม่รายงานผลให้จังหวัดทราบภายในกำหนดให้จังหวัดจะแจ้งเหตุความล่าช้าให้จังหวัดทราบภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ จังหวัดจะนัดให้หนังสือแจ้งให้ส่วนราชการตรวจสอบและแจ้งเหตุความล่าช้า หากความบกพร่องเกิดจากภาระโดยเด็ดขาด ไม่อาจไส้ของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหรือผู้บังคับบัญชา ให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาดำเนินการทางวินัยตามสมควรแก้กรณีต่อไป

ทั้งนี้ ในการเดือนตั้งก่อนจังหวัดจะพิจารณาถึงความยากง่ายและความจำเป็นเร่งด่วนของเรื่องที่จะดำเนินการมาประกอบการพิจารณาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ผู้อำนวยการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
รองผู้อำนวยการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการเขตสังกัดจังหวัด

สำนักงานจังหวัดพิษณุโลก

กลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด

โทร. ๐-๕๕๗๕-๒๔๔๔

สปมท.๒๐๕๓

(สำเนา)

ที่ มท ๐๖๐๕.๓/ว ๔๘๙

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาดำเนินการต่อเรื่องราวร้องทุกข์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๖๐๕.๓/ว ๓ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๘

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งแนวทางการดำเนินการต่อเรื่องราวร้องทุกข์และแจ้งเบะแส การกระทำผิดกฎหมาย มาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด และหากข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการดังกล่าวให้ถือว่าละเว้นการปฏิบัติหน้าที่หรือประมาทเลินเล่อ เป็นเหตุให้ราชการเสียหายให้มีการดำเนินการทางวินัยต่อไป ความลับอ่อนไหวตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

เพื่อให้การดำเนินการต่อเรื่องราวร้องทุกข์ของกระทรวงมหาดไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น และมีแนวทางปฏิบัติที่ใช้เป็นบรรทัดฐาน หรือเป็นข้ออ้างอิงในการพิจารณาดำเนินการต่อเรื่องราวร้องทุกข์ และมีหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพให้กับประชาชนตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน กระทรวงมหาดไทยจึงวางแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์ ดังนี้

๑. ให้นำหลักการพิจารณาเรื่องบัตรสนเท็ตตามติดตามรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ มาเป็นหลักพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์ที่ได้รับในเบื้องต้นว่า ถ้าหากมีลักษณะเข้าข่ายบัตรสนเท็ตตามติดตามรัฐมนตรีกำหนดให้ไม่รับเรื่องไว้พิจารณาและจាតน่ายเรื่องออกจากสารบบ แต่หากปรากฏหลักฐาน กรณีแลดล้อม ปราภูชัดแจ้ง ตลอดจนข้อพยานบุคคลแน่นอนก็ให้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่ ไม่ใช่พิจารณาแต่เทียงว่าผู้ร้องเรียนมีได้ลงทะเบียนมือถือ ซึ่งดูแลและซื่อสัมภានกันเข้าข่ายบัตรสนเท็ตดังกล่าว หรือหากมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานถึงแม้จะเข้าข่ายบัตรสนเท็ต ให้เร่งแจ้ง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาดำเนินการตามเห็นสมควรต่อไป

/๒. กรณีเป็นเรื่อง ...

๒. กรณีเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล หรือเป็นกรณีศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งคดี

๓. กรณีเป็นเรื่องที่จำเป็นต้องใช้สิทธิทางศาลในเรื่องข้อพิพาททางแพ่งหรือทางอาญาและมิได้อยู่ในอำนาจของนายอำเภอที่จะໄกเลิกได้ หรือเป็นกรณีที่สำนักอุทธรณ์ คำพิพากษาหรือคำสั่งต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เหนือขึ้นไปก็ให้แนะนำผู้ร้องเรียนให้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการที่ถูกต้อง โดยอาจประสานงานกับ ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานอัยการจังหวัด ศาลนายความ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ฯลฯ ให้ความช่วยเหลือตามควรแก่กรณี หากเป็นกรณีที่ต้องแจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษต่อ พนักงานสอบสวนก็ให้ประสานงานกับพนักงานสอบสวนหรือต้นสังกัดให้แนะนำช่วยเหลือตามควรแก่กรณีต่อไป และบันทึกรายงานข้อเท็จจริงให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจทราบและพิจารณาสั่งยุติเรื่องในส่วนของเรื่องราวทุกข์ ต่อไป

๔. กรณีเป็นเรื่องที่ไม่ได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยและได้พิจารณาด้วยความรอบคอบว่า เรื่องราวทุกข์ดังกล่าวอยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ/หน่วยงานใด ให้ส่งเรื่องให้ส่วนราชการ/หน่วยงานนั้น พิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควรและแจ้งผลให้ผู้ร้องเรียนทราบโดยตรง (ด้านนี้) พร้อมทั้งแจ้งผลการพิจารณาดำเนินการ ให้ผู้ร้องเรียนทราบ (ด้านนี้) พิจารณาสั่งยุติเรื่องดังกล่าวและจำหน่ายออกจากสารบบ เว้นแต่เป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบ ต่อประชาชนหรือผลการพิจารณาสามารถนำไปแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนความเสียหายหรือยุติข้อโต้แย้งได้ ในทันทีที่ก่อให้ติดตามผลจากส่วนราชการนั้นๆอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะได้ข้อยุติที่ชัดเจน

๕. กรณีผู้ร้องเรียนมีใช้ผู้เสียหายก็ให้พิจารณาว่าเรื่องราวทุกข์ดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ หรือไม่ หากเป็นประโยชน์ให้รับเรื่องไว้พิจารณาและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ หากมิใช้ให้บันทึกรายงานข้อเท็จจริงพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติจัดสั่งการและแจ้งผู้ร้องเรียนทราบ

๖. กรณีผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนเสียหายหรือความไม่เป็นธรรมตามควรแก่กรณีแล้ว แต่ยังไม่เป็นที่พอใจหรือเป็นกรณีการร้องเรียนซ้ำซึ่งได้วินิจฉัยสั่งการให้ยุติเรื่องแล้ว ถ้าหากในมีประเด็นเพิ่มเติมหรือ พยายามหลักฐานที่จะทำให้ข้อเท็จจริงที่ยุติแล้วเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญให้ยืดอีกตามคำวินิจฉัยเดิมและแจ้งให้ ผู้ร้องเรียนทราบต่อไป ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาด้วยความละเอียด รอบคอบและระมัดระวังเท่าที่จำเป็นตามทุติการณ์ แห่งกรณี

๗. กรณีเรื่องราวทุกข์เป็นการเสนอข้อคิดเห็นหรือข้อมูลต่างๆ หากมีสาระสำคัญที่เป็นประโยชน์ ก็ให้รับทราบไว้เป็นข้อมูลและพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควร แต่ถ้าเป็นการเสนอข้อคิดเห็นหรือข้อมูล ที่เลื่อนลอย ไม่มีสาระสำคัญไม่อาจเข้าใจได้หรือไม่เกิดประโยชน์ใดๆ ให้คณะกรรมการพิจารณาและจำหน่ายเรื่อง ออกจากสารบบ

๘. ในเรื่องระยะเวลาการดำเนินการให้พิจารณาดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วให้ถือว่าความล่าช้า เป็นล่วงหนีของการไม่เป็นธรรม กรณีเรื่องให้มีกำหนดระยะเวลาที่ต้องดำเนินการตามกฎหมาย ให้ถือกำหนดระยะเวลา เป็นเรื่องสำคัญต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกำหนด อย่างไรก็ตามความเสียหายจากการเกิดอาชญากรรม หรือเกินระยะเวลา ที่สามารถใช้สิทธิหรือใช้สิทธิและเกิดความเสียหาย ผู้รับผิดชอบอาจต้องรับผิดในทางส่วนตัวทั้งทางแพ่งหรือ ทางอาญาตามมาตรการนี้ เว้นแต่พิสูจน์ตนเองได้ว่ามีเหตุเพียงพอที่จะไม่ต้องรับผิดตามกฎหมาย

๗-

๙. ให้ผู้บังคับบัญชาทุกสำนักซึ่ง ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานเรื่องราวร้องทุกข์ของหน่วย
ด้วยการติดตาม สอดส่องและตรวจสอบการทำงานอย่างต่อเนื่อง หากพบข้อผิดพลาดหรือปัญหาอุปสรรค^กให้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทำการแก้ไขในทันที มิใช่ปลักให้เป็นภาระของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติฝ่ายเดียว
รวมทั้งการสร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่อุทิศ เสียสละเวลาและมีผลงานเป็นที่ประจักษ์
ด้วยตนเองที่ผู้ปฏิบัติ โดยพิจารณาความต้องการของเป็นกรณีพิเศษหรือจัดสวัสดิการในด้านต่างๆ และ
ในขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานบกพร่องต่อการปฏิบัติหน้าที่ก็ให้พิจารณาโทษอย่างเคร่งครัดตามควร
ปล่อยปละละเลยจะต้องรับผิดชอบเป็นบุคคลแรก

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ
มานิต วัฒนเสน
(นายมานิต วัฒนเสน)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวงฯ
สำนักดูแลราชการและเรื่องราวร้องทุกข์
โทร. ๐ ๒๒๒๑ ๓๓๓๓ มท ๕๐๘๘๘
โทรสาร ๐ ๒๒๒๒ ๖๘๘๘๘ มท ๕๐๒๖๔

“ด้วยธรรมน้ำไทยในสถาบัน”

